

Dr. Hunyadi Zsuzsanna:

Példatár improvizációs játékokkal kezdő gyerekeknek I.

A példatár eddig elkészült része csak egy szelete a tevékenységünknek, nem tükrözi természetesen a munkánk egészét. Ezt a rövid összeállítást azért készítettem, hogy szemléltessem, hogyan is folyik ez az improvizációs tanulás a valóságban. A videófelvételek az órai munka folyamatában készültek. A gyerekekkel a kreatív feladatok játszása előtt megbeszéljük, hogy milyen szempontok szerint zongorázzanak. A lényeg, hogy a megadott keretek szerint egy folyamatot hozzanak létre. Az alsó évfolyamoknál a legelemibb mozgásoknak valamint a billentyűk elhelyezkedésének gyakorlása adja a játékok értelmét. A produkciót nem elemezzük túlzottan, legfeljebb egy-két dolgot ki lehet emelni, ha az előre viszi a fejlődést. Túlzott kritikának itt nincs helye. A kezdő gyerekeknél még nem mindig állt be az optimális kéz- és kartartás, a zongoradarabok, ügyesítők tanulása során az órán természetesen foglalkozunk ezzel is.

Tehát ezek az első improvizációs gyakorlatok. A felvételek közreadásával azt szeretném bemutatni, hogy átlagos zeneiskolás kisgyerekek milyen módon reagálnak a kreatív feladatokra, hogyan lehet velük haladni. Jellemzően mindegyikük szívesen játszik, nincs bennük ellenérzés a kreatív játékokkal kapcsolatban. Főleg az összeállítás elején sok gyerek játszik ugyanazzal a feladattal. Valószínűleg unalmasnak tűnik ugyanazzal a két hanggal való játékokat többszörösen végignézni, de így jönnek ki a lehetőségek és így összehasonlítható a gyerekek rögtönzése.

Úgy érzem, ezzel az összeállítással azoknak a tanároknak is tudok érdemben segíteni, akik ténylegesen megpróbálják a tanítványaikkal ezt a munkát, és nagyobb kitekintésre vágynak.

Játék

három hanggal (pentatonszelvény) lá-dó-ré vagy szó-lá-dó felelgetés. (Hunyadi Zongoraiskola I. kötet 15. oldal) A kisterc, nagyszekund felépítésű hangkészletek kicsit nehezebbek mint a szekundokból álló. A gyerekek érdekes módon saját maguktól játszottak váltott kézzel, ami szintén megnehezítette a dolgukat a két kéz aszimmetrikus játéka miatt.

<https://youtu.be/MvRD-iM9tjM>

Játék

egy hang oktávjaival (Hunyadi Zongoraiskola II. kötet 2. oldal), kezdő tanuló mutatja be. Negyed és nyolcad értékekkel folyamatot kell létre hozni. Különös szempontként az első részben mély hangokkal játszhat, a karakter: Harangozás. A második részben magas hangokkal játszhat, a karakter: Katonás.

<https://youtu.be/dytQq737dI4>

Alapelemek megismerése, kipróbálása, keresgélése az első év jellemző tevékenysége. Következik egy „feladatsor”, mely egy mese történetébe ágyazva kerül a gyerekek elé. Hamupipőke meséjének megzenésítése során (Hunyadi Zongoraiskola I. kötet 37-43. oldal) - az egyes jelenetek versbe szedve szerepelnek, a hozzájuk megadott „mintazene” folytatása a feladat.

1. jelenet A mostoha szidja Hamupipóké: határozott játék váltott kézzel C és D hanggal, negyed, nyolcad értékekkel. A kottakép alább látható.

<https://youtu.be/abVv3yH8d7s>

https://youtu.be/_m0DdOC-Yq0

Merjünk zenét csinálni!
Don't be afraid to compose some music

HAMUPIPÓKE **Cinderella**

/Charles Perrault és a Grimm-testvérek meséje nyomán a verseket Osváth László József írta./
Zene: Hunyadi Zsuzsanna

/Written by László József Osváth, based on the tale of Charles Perrault and the Grimm Brothers/
Music by Zsuzsanna Hunyadi

*Élt egy szegény kislány: ő Hamupipóke,
se díszes ruhája, se bársony cipője.
Édesanyja meghalt, szidta mostohája:
kéményt kotorj, söpörj, ebadta leánya!*

*Once upon a time there was a poor orphan girl,
Cinderella.
Her mother had died and her stepmother
made her do the most difficult housework.*

Folytasd! Találj ki hasonlót!
Continue. Make up a similar one.

2.jelenet Hamupipőké a galamb bűgva vigasztalja: ebben a jelenetben fekete billentyűkön játszunk. Az iksz jelek hozzávetőleges hangmagasságot jelölnek, lényegében az egy kötőívbe tartozó három iksz (hang) dallamíve a mérvadó, azt kell követni. Három hangonként pedált is nyomunk. Ez az első ismerkedés a pedállal.

<https://youtu.be/DPD4ibqBBdU>

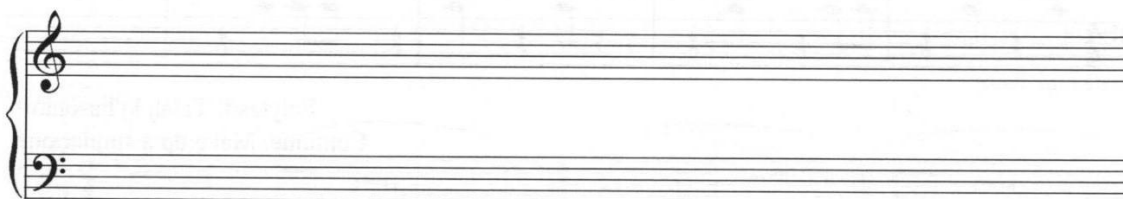
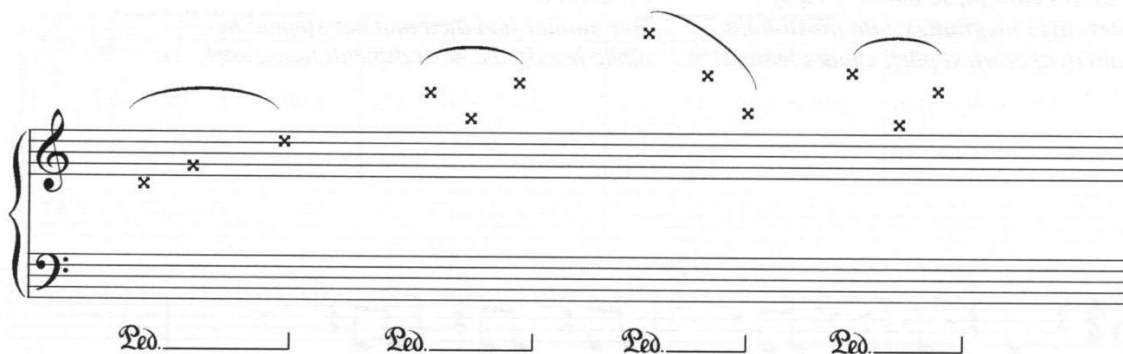
<https://youtu.be/YUTPZAF7lI4>

*Szegény, árva leány megy a temetőbe...
Ne zokogjál, ne sírj, jó Hamupipőke!
- szól egy szelíd galamb, bűgva vigasztalja:
teljesül vágyad, ha a sors akarja.*

*In her sorrow, Cinderella went to her
mother's grave where she saw
a pigeon that tried to comfort her.*

Fekete billentyűkön játszd!
A keresztek hozzávetőleges hangmagasságokat
jelölnek. Az irányokra és a tagolásra figyelj!
A pedált három hangonként nyomd le!

Play it on the black keys.
The crosses show approximate pitch.
Pay attention to the directions and sections.
Press the pedal with every three notes.

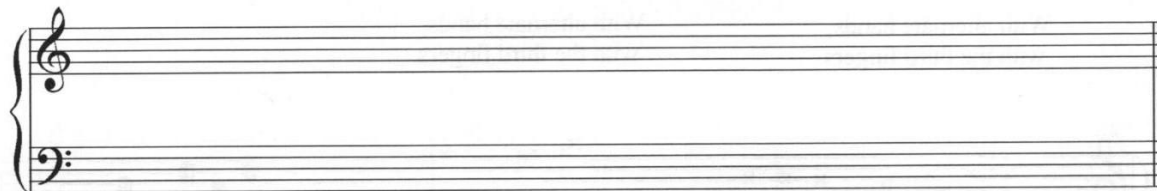
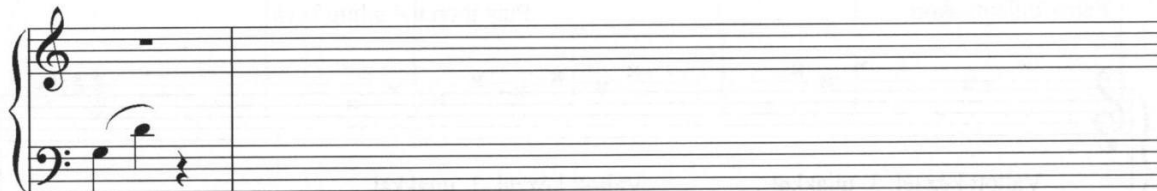
3.jelenet

Hamupipőke szomorkodik: kvint hangköz megismerése, kvintek keresése a zongorán, azokkal való játék.

<https://youtu.be/UB2JU7mkKoc>

*Mostohája készül király udvarába,
s keni-feni magát két édesleánya.
Hamupipőkének sajog szíve tája:
sosem juthat ő el fényes úri bálba!*

*Meanwhile there was a ball at the king's court.
Cinderella's stepmother and two stepsisters
were dressing up for the ball.*

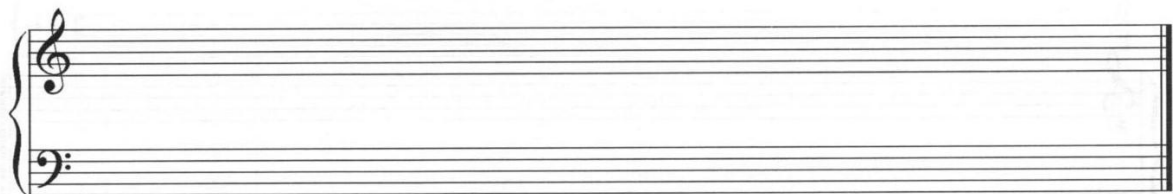
4.jelenet

A mostoha szidja újból Hamupipóké. A ririti ritmusképlet megtanulása, annak használata a cél.

<https://youtu.be/jkB-2sJzvRI>

*Súrol szegény pára térdre ereszkedve.
Rászól ám a banya: dolgozz, szedte-vedte!
Ha szétválasztottad borsót a lencsétől,
velünk jöhetsz akkor, úri szeszélyemből.*

*Cinderella's stepmother told her to sort
out the peas from the lentils.*

7.jelenet

Galambvarázs: az egészhangú hangsor megismerése, próbálgatása a játék lényege.

<https://youtu.be/Yv3F9zIdq6k>

*De hol a mi hösnőnk, kis Hamupipőke?
Sebbel-lobbal siet ki a temetőbe.
Galamb-varázs adta fényes báli ruhát
ott ölti magára, s feldíszíti haját.*

Három fehér - három fekete billentyű:
kényelmes játszani, és varázsos a hangzása!
Tanárod eljátssza neked ezt a kis zenét,
improvizálj hasonló!

*Cinderella went to the graveyard where she got
a beautiful dress from the pigeon.
She put on the dress and made her hair.*

Three white and three black keys: it is very comfortable
and has a magical sound.
Your teacher will play you this short music.
Improvise a similar one.

Pedállal
With pedal

További feladatok hangközökkel vagy dallamkiegészítésekkel

Konkrétabb feladat például a dallambefejezés kitalálása. (Hunyadi Zongoraiskola II. kötet 10. oldal) A hangkészlet C dó pentachord. A kottából a kétütemes dallamot lejátsszuk, megismételjük kétszer, befejezést találunk ki hozzá. Be is írjuk a kottába.

<https://youtu.be/JnKLjO4VK7w>

a a A v

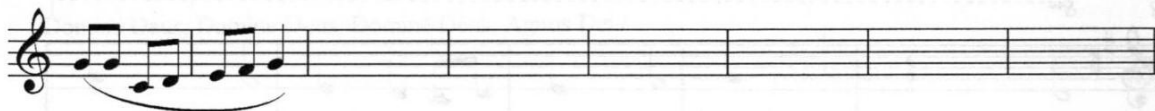
Egészítsd ki 4 ütemes befejező résszé!

Complete it so that it becomes a 4-bar finishing part.

Alkoss az előzőhöz hasonló formát!

Create a form that is similar to the previous one.

G dó pentachorddal először a kétütemes dallam lejátszása, majd rögtönözve két ütemmel folytatása a feladat. Ezután a következő leírt dallam lejátszása, majd rögtönözve folytatása és így tovább. (Hunyadi Zongoraiskola II. kötet 19. oldal)

<https://youtu.be/950nC91ymcg>

https://youtu.be/_vhHyiCMp3g

Egy terc és egy kvint váltogatása. (Hunyadi Zongoraiskola II. kötet 12. oldal)

https://youtu.be/7BK_7AWajRw

Más hangnemben:

<https://youtu.be/XZWmAPcnWos>

TERC ÉS KVINT Third And Fifth

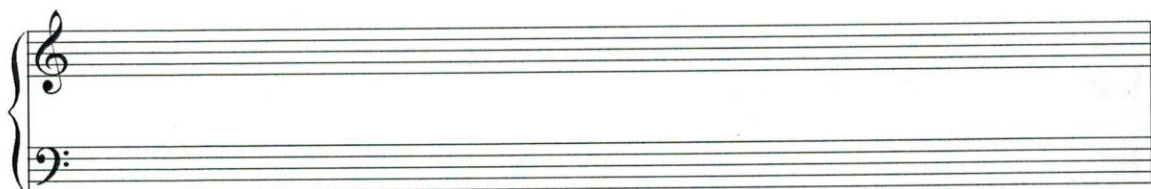

Folytasd a bal kezet / az e-hez c-t, a d-hez g-t játssz! /

Continue the left hand/play a note C with the note E and a note G with the note D/.

Találj ki folytatást!

Make up a continuation.

Kvart és kissetund eltolása és ritmusban való variálása (Hunyadi Zongoraiskola II. kötet 36. oldal)

<https://youtu.be/j4WbxtHP8mM>

Szextpárhuzamban való játék C-dúrban. (Hunyadi Zongoraiskola II. kötet 21. oldal)

<https://youtu.be/rK7V2GLk3uQ>

Ugyanez megadott ritmusban:

<https://youtu.be/fxpTRUw-X3o>

Vagy más hangnemben

<https://youtu.be/Hzo8e5-iY8Q>

Decima párhuzam játéka C-dúrban. (Hunyadi Zongoraiskola II. kötet 24. oldal)

<https://youtu.be/KLfh6SJCGoY>

Decima párhuzam játéka F-dúrban:

<https://youtu.be/rDbg6Kyk2zE>

Szerepel még négykezes játék is a gyakorlatok sorában.

Kezdeti négykezes improvizáció: Kíséret és dallam feketéken. Az Secondo egy rövid motívumot kitalál és azt ismételve, a Primo dallamot improvizál. (Hunyadi Zongoraiskola II. kötet 26. oldal)

<https://youtu.be/y661eMRmQuM>